

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”, „Miercurea”, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgeșana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Humedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-ferul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VI.

Sibiu, 6 Februarie 1904.

Nr. 6.

Adunările generale.

Băncile noastre, în cea mai mare parte, și-au convocat deja adunările generale din est an, și restul va urma în zilele cele mai apropiate. Institutele de credit se află deci în toiu evenimentelor, și se cuvine ca și noi în calitatea noastră de cronicari ai mișcărilor economice în sinul poporului nostru, să remarcăm acest moment de deosebit interes.

După mersul general al afacerilor în anul trecut, precum și după cuprinsul rapoartelor câte au fost publicate până acum de către Băncile noastre, se poate prevedea că adunările generale proxime nu vor aduce multe surprize, și că rezultatele gestiunii despre care se va da samă cu această ocaziune, în general vor fi normale și în cea mai mare parte totodată și mulțămitoare.

Stările politice și economice ale țării nu au avut nici o influență păgubitoare asupra Băncilor românesce, cari în pozițiunea lor scutită și în reserva ce-și impun, au rămas neatrinse de inconvenientele ce stările deplorabile din parlamentul țării le-au creat pentru alte ramuri ale vieții economice din țară, iar recolta mulțămitoare și ieftinătatea banilor au putut avea numai o înriurire binefăcătoare asupra consolidării economice a poporului nostru.

Ce e drept, aceste momente nu însemnează în special și pentru Băncile noastre un avantaj direct, de oare-ce în urma cererii reduse a banilor, și în urma etalonului scăzut, nu s'au putut urca în mod extraordinar afacerile și profitul lor; însă indirect s'au putut bucura și băncile de roadele stărilor remarcate, încât deoparte li s'a întărit clientela, și prin aceasta a crescut bonitatea pretensiunilor lor și s'au redus pendențele, iar de altă parte s'au putut desface în mare

parte de angajamentele extraordinare și încă-va și exagerate, pe cari le luaseră în anii de mai nainte pentru satisfacerea trebuințelor de credit ale clientelei lor și cari s'au manifestat în creșterea reescomptului preste limitele impuse de considerațiunile unei administrațiuni raționale de bancă.

Intre asemenea împrejurări e de prevădută că nota caracteristică a rezultatelor anului de gestiune 1903 va fi în general: o creștere mai modestă a împrumuturilor active și a profitului, în schimb însă o creștere relativ mai mare a depozitelor și o reducere la reescompt și remanenții.

Intru cât aceste prevederi se vor dovedi reale, Băncile noastre nici decât nu vor avea motive a fi nemulțămite cu rezultatele anului trecut.

Ar fi însă lucru prematur dacă am insista încă de acum mai pe larg asupra acestei chestiuni, care va putea forma substratul apăsărilor noastre cu mai mult folos atunci, când vom avea date concrete și definitive asupra bilanțului general al Băncilor noastre. De astădată nu am urmărit alt scop cu expunerile noastre de pân'aci, decât constatarea faptului: că stăm la finea unui an de progres normal, și că prin urmare adunările generale proxime nu vor avea să se ocupe de măsuri extraordinare.

De aici însă, după vederile noastre, nici decât nu urmează că adunările generale au să se pună simplu numai pe punctul de vedere: „Toate merg bine, toate au să rămână cum au fost!”

O asemenea politică numai rațională nu ar fi, și dacă conducătorii institutelor noastre de credit, după cum nu ne îndoim, au priceperea necesară pentru chiamarea și datorințele lor, atunci vor ști că singura lor devisa are să fie: „Să facem tot posibilul ca să conservăm și dezvoltăm rezultatele realizate.”

Din acest punct de vedere a pornit înainte cu 5—6 ani acea mișcare, care a avut de rezultat asocierea Băncilor noastre și înscenarea unei serioase și conșiente acțiuni de consolidare în sinul lor. Și din același punct de vedere credem și noi că ni-se impune astăzi, în presara unei noue serii de adunări generale, datorința de a atrage atențiunea conducătorilor și membrilor acestor adunări, la sfaturile și hotărârile Conferențelor Directorilor de bancă, cari cu multă competentă și pricepere și conduse de intențiunile cele mai salutare, au arătat și determinat calea pe care Băncile noastre vor pute ajunge cu înlesnire și siguranță la consolidarea stărilor și la asigurarea viitorului lor.

Hotărârile Conferențelor au format de atâte-ori substratul aprețiarilor și expunerilor noastre și au fost lămurite în coloanele acestei reviste atât de des, încât ar fi cu totul de prisos ca să le înșirăm pe rând și cu această ocaziune. Delegațiunea Băncilor, la rândul ei, a îngrijit cu prisosință, ca cercurile competente să fie informate la timp și în măsură deplină asupra tuturor chestiunilor deliberate de Conferențele ținute, și toată chestiunea se reduce astăzi numai la aceea, dacă acele cercuri vor avea *voința și energia*, ca să asigureze institutelor lor roadele lucrării Conferențelor.

Fără a intra deci în amănunte, ne mărginim la un călduros apel, ca toți aceia cari se vor întruni la adunările generale proxime, să țină seamă de sfaturile binevoitoare ale Conferențelor și să se supună fără rezervă sarcinilor ce li-s'ar cere pentru consolidarea institutelor lor. Căci nu mărimea dividendelor, ci soliditatea garanțiilor viitorului servește interesele adevărate și binepricepute ale acționarilor.

Banca austro-ungară.

Cifrele publicate de către direcțiunea Băncii noastre de emisiune pentru constatarea dividendei pe anul trecut, au dovedit că mersul afacerilor în acest an a fost cu mult mai mulțămitor decât până aci. La bancă s'au arătat primele semne ale unei activități mai intensive în viața comercială a ambelor state. Din cererea mai viuă a banilor se vede că stagnarea a început să dispară și că este de lipsă numai un impuls mai puternic ca ea să înceteze cu totul. Trist este însă, că semnele acestea nu au fost înțelese la locurile, cari sunt chemate ca să apere interesele economice și financiare ale Austriei și Ungariei, și că nu sunt prin urmare delăturate până în ziua de azi pedecile dezvoltării normale.

Banca a înființat în anul trecut șase agenturi (Nebenstelle), șapte în Austria și trei — anume Bród, Kiskunfélegyház și Zsolna — în Ungaria. A avut deci

cu finea anului 1903, afară de cele două centrale din Viena și Budapesta, 45 sucursale și 66 agenturi în Austria, 33 sucursale și 83 agenturi în Ungaria, laolaltă deci 80 sucursale și 149 agenturi. Activitatea băncii s'a estins prin urmare asupra 242 de piețe de bancă.

Totalitatea operațiunilor a fost K 7.733.262,332 cu o creștere de K 907.059,071. Pe Austria se vin K 6.464.604,785, pe Ungaria K 1.243.282,347, în cari însă nu este cuprins și ramul hipotecar. Hipotecarele au fost în Austria de K 11.061,400, în Ungaria de K 28.787,200. Dacă nu considerăm acest ram, atunci operațiunile ne dau raportul de 82:57 la 17:43 procente. Profitul a fost în Austria K 7.029,517, în Ungaria — fără considerarea hipotecarelor — K 1.850,268 din cari rezultă raportul de 79:1% la 20:9%. Reverimentul cassei a ajuns suma de K 75.482 milioane, a crescut deci cu K 7266:4 milioane. Din acestea se vin pe Viena K 45,376 milioane și pe Budapesta K 16,159 milioane.

Stocul metallic al băncii a suferit o mică reducere, și anume dela K 2.748,728 la K 1,462.411,151. Această schimbare s'a produs prin eșirea în măsură mai mare a monetelor de argint, căci starea aurului a crescut cu K 2.235,281. Institutul posedea la finea anului K 1,169.589,285 în aur și cambii în aur, și K 292.821,865 în argint. Bancnotele în circulațiune au dat cu 31 Decembrie suma de K 1,770.847,310, au avut deci acoperire de 82:5 procente. *Activele ambelor guverne* a scăzut la suma de K 2.933,550. Dela începerea regulării valutei, administrațiunea financiară austriacă a remis K 379.859,240, iar administrațiunea financiară ungară K 162.796,813, așa că depozitele de aur ale ambelor administrațiuni fac în total K 542.656,053.

Circulațiunea bancnotelor a fost de K 1,770.847,310, a crescut deci în anul trecut cu K 135.661,320. Maximul circulațiunii a fost de K 1773 milioane, minimalul de K 1448:8 milioane. *Escomptul* de cambii, varante și efecte a fost de 3,164.550,101 milioane, în portofoliu au rămas 400.258,248 milioane coroane. Escomptul a crescut cu 578 milioane coroane. Din cambiile ce se află în portofoliu se vin pe Austria 229.497,620 milioane coroane, adică 57:34%, pe Ungaria 170.760,768 milioane coroane, adică 42:66%. Cambiile escomptate toate au fost de bonitatea recerută. *Lombardul* iară a scăzut și anume cu 3:3 milioane la 51.972,100 coroane. *Giroconto* e în creștere continuă, ceea-ce dovedește că asemnările și egalările prin bănci se practică tot mai mult. Reverimentul a fost de 41,040 milioane, cu 4496 milioane mai mare decât în anul 1902. Activa girocontului a fost la finea anului de 101:9 milioane. La *comisiuni* a fost circulațiunea în cambii de 518:7 milioane, în efecte și monete de 102:5 milioane. Banca administrează *deposite* în valoare de 1896:5 milioane, dintre cari 1793:3 milioane în Viena și 103:1 milioane în Budapesta.

În *secțiua hipotecară* s'au incuviințat, din imprumuturile ce s'au cerut în suma de K 52.870,400, numai K 39.848,600. Dintre acestea în Austria K 11.061,400, în Ungaria K 28.787,200. Cu finea anului imprumuturile au dat suma de K 298.519,511, dintre cari K 48.035,288 în Austria și K 250.484,222 în Ungaria. În Ungaria s'a redus starea imprumuturilor cu K 8 mil. Din micșorarea stărei imprumuturilor hipotecare, precum și din reducerea escomptului în Ungaria ne convingem despre îmbunătățirea stărei economice a țării, despre influința recoltelor bune. La imprumuturile hipotecare s'a realizat un profit de K 1.941,075. *Circulațiunea scrisurilor fonciare* a ajuns la suma de K 290.220,600.

Banca a emis in anul trecut scrisuri fonciare in suma de K 32.546.800, a tras la sorti K 24.201.000 și a răscumpărat și schimbat K 8.675.000. In total s'a cumpărat la bursă scrisuri fonciare in suma de K 42.679.800 și s'au vândut in suma de K 33.802.000, așa că au rămas in posesiunea institutului scrisuri fonciare in suma de K 8.872.200. *Fondul de rezervă* a fost de K 11.037.673, iar valoarea edificiilor și a mobiliarelor s'a contat cu K 23.332.373.

Profitul brut a fost de K 20.177.448, față cu K 18.159.128 din anul trecut, speșele au fost de K 10.356.078, așa că a rămas un *profit curat* de K 9.821.370 față cu K 8.396.057 din anul trecut. Din profit sunt a se da mai întâiu acționarilor 4% = K 8.400.000, cu K 142.137 are să se doteze fondul de rezervă și cu K 28.427 fondul de pensiuine, după detragerea cărora mai rămân K 1.250.805. Jumătate din acestea, adică K 625.402 se cuvin acționarilor, prin urmare direcțiunea generală propune, ca să se impartă pe lângă cele K 28 de acție = K 4.200.000, încă 32 coroane 20 fil. pro acție = K 4.830.000. Dividenda este deci de 60 cor. 20 fil., adică 4-3%. Administrațiile ambelor state primesc ca parte la câștig la olaltă K 625.402.

Acum să vedem cu cât a participat Ungaria la mișcarea băncii. La starea escomptului care a fost la finea anului 1903 pentru Austria și Ungaria la olaltă de K 400.258.428, a participat:

Budapesta	cu 111.055,924	coroane
Aradul	4.399,729	"
Besztercebánya	542,984	"
Brașovul	1.708,055	"
Dobriținul	5.035,110	"
Fiume	1.542,378	"
Győr	1.266,385	"
Kaposvár	887,954	"
Kassa	1.947,609	"
Kecskemét	3.042,148	"
Clujul	1.483,488	"
Maramureșul	292,768	"
Murș-Oșorhei	1.042,966	"
Miskolcz	1.990,625	"
Nagy-Becskerek	1.635,424	"
Nagy-Kanizsa	2.390,146	"
Sibiul	1.086,839	"
Oradea-mare	2.447,917	"
Nyitra	2.438,797	"
Eszék	2.302,576	"
Panciova	1.239,410	"
Cinci-biserici	1.657,240	"
Pojonul	1.025,559	"
Șopro	845,457	"
Maria Tereziopol	1.353,158	"
Szatmár-Németi	1.496,941	"
Segedinul	1.109,923	"
Székesfehérvár	706,433	"
Solnoc	2.587,912	"
Szombathely	916,229	"
Timișoara	3.823,152	"
Ujvidék	1.078,375	"
Varasd	1.411,887	"
Agram	2.969,253	"

laolaltă sucurs.ung. cu 170.760,768 coroane.

La *lombard* care a fost de K 51.972,100 au participat institutele ungare cu K 10.761,500, între cari Budapesta cu K 3.529,300.

Imprumuturile ipotecare au dat la 31 Decembre 1903 suma de K 298.519,511. Din acestea se vin pe Ungaria K 250.484,222.

Dacă sumăm aceste ramuri de operațiune, vedem că Ungaria a participat:

la escomptul	de K 400.258,428	cu K 170.760.768
" lombardul	" 51.972,000	" 10.761.500
" impr. hipot.	" 298.519,411	" 650.484.222

in total la K 750.749,939 cu K 832.006,490 adică cu 57-5%.

Cotarea obligătoare la bursă.

Precum se scie, publicarea cursului de bursă al acțiunilor societăților anon. in buletinul de curs al bursei, adică cotarea la bursă a acțiunilor, trebuie cerută la sindicatul bursei de valori. Norma aceasta este introdusă cu scopul ca la bursă să ajungă la cotare numai acțiunile întreprinderilor sigure, iar' acelea cari nu sunt deplin sigure, să fie eschise dela circulațiunea de bursă. Acest argument însă și a perdut deja de mult valoarea, ori poate n'a fost nici când plausibil; in buletinul de curs al bursei găsim nu numai la noi, ci in toate țările, și hării bune și hârtii rele; se află de acelea, cari au fost bune și au devenit rele și vice-versa; din care causă cumpărătorii de efecte din simplul fapt, că o acțiune oare-care este cotată la bursă ori nu, încă nu sunt orientați asupra bonității, — și aceasta cu atât mai puțin, cu cât există întreprinderi, acțiunile cărora nu sunt cotate la bursă, dar' in circulațiunea privată se vând și cumpără cu prețuri mari.

Intrebarea este acum, dacă e consult a susține și pentru viitor sistemul vechiu, cu alte cuvinte n'ar fi mai bine, *ca in loc de încuviințarea cotării, să se introducă cotarea obligătoare* și prin aceasta să se schimbe dreptul in datorință? O astfel de schimbare de sistem firesce nu depinde de bursa de efecte; reforma ar trebui să o facă legislațiunea, decretându-se in legea acționară *că acțiunile la portor trebuie necondiționat cotate la bursă*. Se nasce deci încă o altă intrebare: dacă cotarea obligătoare trebuie decretată prin legislațiune ori nu?

Chestiunea aceasta trebuie tractată din două puncte de vedere; din al acționarilor și al capitalurilor, cari caută plasare; la aceste se mai adaugă și interesul public, pentru-că din punct de vedere economic, prosperarea societăților pe acțiuni și dezvoltarea activității lor in direcțiune sănătoasă nu este lucru indiferent.

Ce privesc *interesul acționarilor* este evident, că dênșii au cel mai mare interes să fie orientați asupra mersului afacerilor și să cunoască adevăratul rezultat al întreprinderii. La societățile a căror acțiuni nu sunt cotate la bursă, interesul acesta nu se satisface totdeauna pe deplin, ba une-ori de loc. Legea nu obligă societățile pe acțiuni la aducerea in publicitate a rapoartelor și bilanțurilor lor anuale; in privința publicării bilanțului fie-care societate procede cum vrea; la §. 199 al L. C. nici aceea nu o pretinde expres, ca bilanțul să fie compus pe înțelesul tuturor. De aci vine că există numeroase societăți pe acțiuni, bilanțul cărora nici chiar specialiștii nu-l înțeleg.

Altcum stă lucrul cu societățile, ale căror acțiuni se cotează la bursă. La acestea cer nu numai condițiunile sub cari este admisă cotarea, ci și scopul și natura cotării, cea mai extinsă publicitate in ce privesc situațiunea societății și compunerea de bilanțuri, cari trebuie să presinte fidel rezultatul întreprinderii. Este in adevăr de mirat, că celor-ce sbiciuesc manipulațiunile inclare ale conducătorilor societăților pe acțiuni, nu le-a venit încă in minte să propună introducerea

cotării obligatoare, cu alte cuvinte recomandarea unei modalități, care oferă nu numai acționarilor, ci și publicului mare posibilitatea de a exercia un control asupra societăților pe acțiuni și a adevăratelor rezultate realizate de ele.

Zace mai departe în interesul fie-cărui acționar, ca să cunoască adevărată valoarea a acțiunilor sale. La acțiunile necotate la bursă aceasta este arare-ori posibil, pentru-că la acestea oferta și cererea se întâlnesc numai din întâmplare. Din cauza aceasta valoarea acestor fel de acțiuni este nesigură ori o fixează de cele mai multe-ori acționarii în mod arbitrar. Adese-ori se întâmplă, că acționarul ajuns în lipsă, își poate vinde acțiunea numai cu greu și pe lângă un preț scăzut, precum se întâmplă și aceea, că unor persoane neorientate asupra situațiunii cutărei întreprinderi li-se vînd anumite acțiuni cu prețuri exagerate. Imprejurarea aceasta mărește neîncrederea publicului mare față de acțiunile necotate la bursă și aceasta este cauza, că mulți, mai bucuroși își plasează banii în deposit, decât să-și cumpere acțiuni. Sunt iarăși unii, cari consideră acțiunile cotate la bursă ca absolut sigure, pe când de acțiunile foarte bune ale altor întreprinderi se feresc, și din motivul acesta se înșală uneori amar. Prin cotarea obligatoare aceste păreri greșite ar înceta, pentru-că publicul n'ar judeca bonitatea unei acțiuni numai după faptul, că aceea este cotată la bursă ori nu, ci ș'ar forma opiniunea pe baza datelor aduse în publicitate și a cursurilor.

Iar' ce privește interesul capitalurilor disponibile, care interes este identic cu interesele societăților pe acțiuni, nu încapă îndoială, că acest interes gravitează spre siguranță și rentabilitate. Aceste două momente sunt normative la plasarea capitalurilor în mod productiv și ele se pot ajunge numai prin introducerea cotării obligatoare.

Prin aceasta capitalul, care caută plasare, vine în contact cu numeroase societăți, vede înaintea sa și de și societăți, pe cari mai înainte nu le cunoscă nici din auzite, din care cauză are ocaziune a face alegere și se și animează totodată la plasare în acțiuni. Este în interesul societăților pe acțiuni a atrage asupra lor în măsură cât mai mare atențiunea capitaliștilor. Precum se știe, în Anglia și Franța își plasează servitorii, țilerii, muncitorii agricoli micile capitaluri crutate în acțiuni; este adevărat că din cauza aceasta se fondează adese-ori societăți nesolide, cari înșală pe cei creduli, dar' pentru aceea nu trebuie să aplicăm noi partea rea a lucrului. În țară se află în abundență capital nefolosit, care plasat în acțiuni ar da un avânt puternic asociației de capitaluri; dar' cum să dea cu deosebire micile capitaluri de acele societăți pe acțiuni, de vestea și numele cărora nici când nu aud. Aceasta este cauza, că publicul mare cunoaște numai acțiunile cotate la bursă, resp. societățile, cari emit acele acțiuni, și dacă cineva voiesce să-și plaseze banii în acțiuni, cumpără numai de cele cotate la bursă, pentru-că la celelalte nici nu prea poate ajunge.

Este prea natural că cotarea obligatoare nu este a se decreta și asupra societăților pe acțiuni mai mici, familiare, și în general asupra acelor, cari emit acțiuni la nume și-și acuiră capitalurile de acțiuni într'un cerc mai restrins, și acționarii cărora nu contează la câștiguri realizate din urcarea cursului. Dar' este sigur că prin introducerea cotării obligatoare a acțiunilor la bursă s'ar spori numărul societăților, cari emit acțiuni la portor și prin aceasta s'ar promova concentrarea capitalurilor la întreprinderile întemeiate pe acțiuni.

„M. P.” ☩

JURISDICTIUNE.

Competința de timbru după tantiemă.

Întreprinderile obligate la dare de samă publică și reuniunile nu pot fi obligate la administrarea competențelor de timbru după cuitanțele, cu cari membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere își ridică dela ele tantiemele statutare, pentru-că un asemenea obligament al întreprinderilor obligate la dare de samă publică sustă, în sensul §. 11 al art. de lege XXVI. din 1881, numai față de emolumentele plătite funcționarilor și servitorilor aflători în serviciul lor, între cari membrii direcțiunii nu pot fi numărați.

(Judecătoria administr. Nr. 1154/903).

Ordinea de și a adunării generale. Paragraful 177 al L. C., ce este drept, nu arată modul cum sunt a se indica în programa adunării generale obiectele ce ajung la pertractare, urmează însă din natura lucrului, că acelea trebuie astfel indicate, încât acționarii să nu fie în nedumerire, că adunarea generală anume ce obiecte are să delibereze.

(Curia reg. sub Nr. 2812/903).

*

Obligamentul cambial al străinilor. Dacă minoritatea unui străin, ajuns la etatea de 24 de ani, s'a prolongit prin o deciziune a autorităților străine, iar deciziunea aceasta nu s'a publicat în foaia oficială ungară, atunci prolongirea minorității nu atinge de loc obligamentele cambiale ce respectivul le-a luat asupra sa aici în țară; pentru-că în Ungaria, în sensul §. 33 al art. de lege XX din 1877, prolongirea minorității are valoare de drept față de a treia persoană numai dela ziua următoare zilei în care a apărut în foaia oficială pentru prima dată publicațiunea relativă la prolongirea minorității.

(Curia reg. sub Nr. 1482/903).

LEGISLAȚIUNE.

Legea de timbre și competențe. Precum se anunță, ministrul de finanțe a hotărît scoaterea unei noue edițiuni a legilor de timbre și competențe. Ultima edițiune oficială a legilor și ordinațiunilor referitoare la timbre și competențe datează dela anul 1885. În cursul celor două decenii din urmă s'au făcut pe terenul acesta atâtea schimbări, încât noua edițiune va satisface în adevăr o trebuință de mult simțită. Voluminoasa lucrare se află deja în stadiu înaintat și se va termina probabil în timp apropiat.

☩

A FACERI FINANCIARE.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Februarie 1904.

Deși la ultimo cererea în piața internă de bani a fost ceva mai vie, decât în săptămânile precedente, cu toate acestea situația pieței a rămas neschimbată, și nota dominantă este și acum abundența de bani. Cambii vieneze de prima bonitate s'au scontat cu $2\frac{3}{4}$ — $2\frac{7}{8}$ %, cambii de ale morilor cu $3\frac{1}{4}$ % iar cambii de portfoliu se puteau plasa amăsurat bonității și scădenței dela $3\frac{1}{2}$ % în sus.

Situațiunea pieței internaționale de bani este asemenea neschimbată și reducerea etalonului oficial în

Berlin și Londra n'a urmat, și aceasta din cauza conflictului ruso-japonez; în Berlin etalonul privat a fost de $2\frac{3}{8}\%$, în Londra $2\frac{15}{16}\%$ și în Paris $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{3}{4}\%$.

*

„Protest contra protestului cambial“. Sub titlul acesta consilierul justițiar Dr. I. Stranz din Berlin a ținut în o ședință a societății juriștilor de acolo, o prelegere interesantă, în care pretinde desființarea protestului cambial ori restringerea lui la cambiile din străinătate. După părerea lui Dr. Stranz protestul cambial nu este decât o reminiscență a timpurilor medievale și este de mirare că juriștii mai moderni n'au pretins pân' acum delăturarea ori cel puțin reformarea acestui sistem învechit. După Stranz protestul cambial trebuie reprobabil atât din punct de vedere juridic, cât și național economic; din punct de vedere economic, mai cu seamă pentru speșele relative mari împreunate cu protestul, cari cu deosebire la cambiile mici ajung la mărirea dobânților luate de cămătari. La aceasta se mai adaugă și impregiurarea că protestul cambial consumă mult din munca și timpul juriconsultilor, pe când, dacă preste tot este lipsă de el, protestul l-ar pute ridica și oameni de calibrul mai mic. Din punct de vedere juridic conferențiarul nu recunoaște importanța tehnico-juridică a protestului cambial, căci deși este adevărat, că după principiul dreptului cambial, prezentarea cambiei este o condiție esențială a dreptului de regres, cu toate acestea s'ar pute introduce și o modalitate mai simplă decât protestul pentru a dovedi prezentarea cambiei. Prezentarea s'ar pute documenta d. ex. prin o declarațiune a domiciliatului scrisă pe cambie, prin martori ori pe altă cale. Dacă protestul cambial totuși n'ar pute fi sters cu totul, ar trebui după părerea lui Dr. Stranz cel puțin modificat într'acolo, ca să-l poată ridica și executorii judecătorești, ori chiar și funcționarii de poștă (tabelarii, factorii postali) cu ajutorul unor blanchete ce se pot umplea lesne, iar speșele de protest să se fixeze după mărirea sumei cambiale, dela 1 marcă până la 1.50 mărci.

Interesanta conferință a apărut și în broșură, din care vom extrage la timpul său unele părți mai marcante. Nu începe îndoiială, că ștergerea protestului cambial, care cauzează atâtea neplăceri și speșe, este o dorință generală și ar fi numai de dorit ca ideile lui Dr. Stranz să poată străbate în cercuri cât mai largi.

✧

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Rugăm onoratele direcțiuni ale institutelor noastre de bani să binevoiască a pune la dispozițiunea redacțiunii noastre îndată după încheiere, câte două exemplare ale bilanțului și raportului anului de gestiune 1903, pentru-ca informațiunile noastre asupra mersului și dezvoltării instituțiilor noastre financiare să fie cât se poate de exacte și autentice.

*

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu. Lucrările preparative dela acest institut pentru răscumpărarea împrumuturilor ipotecare ale institutelor noastre de bani, pe calea cesiunii, au ajuns — precum aflăm, — deja în stadiu atât de înaintat, încât în timpul cel mai scurt băncile noastre vor primi *conclusul normativ* al direcțiunii „Albinei“ referitor la acest obiect, precum și toate tipăriturile recerute la cesiune, oferindu-li-se în modul acesta posibilitatea de-a și mobiliza o parte a împrumuturilor lor ipotecare și a și crea

rezerve corăspundătoare în efecte ușor realizabile în cas de necesitate.

*

„Asociațiunea de economii și ajutor în Ghiroc“. Bilanțul acestui institut pro 1903 arată active totale K 18,456 — dintre cari K 18,269 — Cambii escomptate (K 15,031 în 1902), iar restul număr. Capitalul social se cifrează cu K 13,465 — (în 1902 K 11,735 —). Depozitele spre fructificare sunt staționare cu neînsemnata sumă de K 541 —. Reser-vele au crescut dela K 1905 — la K 2995 — Profitul net realizat în 1903 a fost de K 1454 — (în 1902 K 1108) și venitul brut de K 2030 (în 1902 K 1660 —).

*

„Cordiana“ institut de credit și de economii soc. pe acțiuni în Fofeldea și-a încheiat bilanțul anului de gestiune 1903 (VI lea) cu un profit net de K 7745 — cu circa K 200 mai mare decât în 1902 și cu active totale de K 332,797 — (în 1902 K 321,065). Singuraticile poziții ale activelor se presintă cum urmează: Cambiile de bancă cu K 277,689 —, deci sunt în reducere față de 1902 cu circa K 13,406; asemenea arată o neînsemnată reducere de circa K 200 — poziția Imprum. ipot. (starea K 17,928). Ca poziție nouă remarcăm între active „Debitorii“ cu însemnata sumă de K 26,679. Dintre pasive s'au sporit „Depozitele spre fructificare“ cu considerabila sumă de K 64,000 — la K 141,428 și Reser-vele dela K 5773 — la K 7450 —. Din contră s'au redus Reescomptul cu circa K 45,000 la K 98,046 și Creditorii cu K 9000 — la K 11,745 —. Asemenea s'au redus Interesele transitoare anticipate cu circa K 900 — (starea K 6382 —) deși interesele încassate în 1903 au fost cu K 1000 — mai mari decât în anul premergător. Venitul brut al anului 1903 a fost de K 20,581 — (în 1902 K 19,487 —).

*

„Detunata“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Bucium și-a încheiat bilanțul pro 1903 cu un profit net de K 9969 — aproape egal cu profitul anului 1902. Activele totale de K 330,396 — sunt în reducere față de 1902 cu circa K 14,000; Escomptul s'a redus cu circa K 18,000 — (starea K 276,308 —) și Imprum. ipot. dela K 37,468 — la K 34,686 —. Realitățile din contră arată o creștere însemnată de K 12,000 (starea K 12,285). Dintre pasive au crescut Depozitele spre fructificare cu circa K 11,000 la K 212,219 iar Reescomptul s'a redus dela K 34,337 la K 4442. Reser-vele s'au sporit cu circa K 2000 și se presintă cu circa K 36,700. Venitul brut a fost de K 37,807 cu circa K 1500 mai mic decât în 1902.

*

„Patria“ casă de economii, soc. pe acțiuni în Blaj. Institutul acesta a continuat a se desvolta și în anul 1903 în mod îmbucurător în toți ramii de afaceri și realizând un profit net de K 55,057 — față de K 52,735 — în 1902. Afară de împrumuturile pe obligațiuni, cari s'au redus cu circa K 6000 — la K 7419 —, toate celelalte poziții ale activelor sunt în creștere față de anul 1902, anume: Escomptul cu însemnata sumă de K 184,000 — (starea K 1.736,137 —); Împrumuturile ipot. cu K 54,000 — la K 335,790 — și Lombardul cu K 23,000 — la K 256,127 —. O creștere de K 35,000 — arată și Efectele publice, cari se cifrează cu însemnata sumă de K 100,771 —, plasate în 3 categorii de efecte ungare de prima bonitate. Activele totale represintă suma de K 2.559,341 — (în 1902 K 2.274,472 —). Pozițiile pasive încă arată creșteri considerabile, anume Depozitele spre fructificare

de K 228,000— la K 1.654,134— și Reservele dela K 280,000— la K 307,000— în fine Reescomptul s'a sporit cu K 27,000— (starea K 1.032,585—). Venitul brut de K 186,366— arată față de 1902 o creștere de circa K 10,000. Intregă circulațiunea acestui institut a atins cifra de K 14.526,290—.

*
„*Timișiana*“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Timișoara, care de câți-va ani încoace și-a încheiat bilanțurile sale cu rezultate puțin satisfăcătoare, în anul de gestiune 1903, a realizat un profit net de K 47,211 cu circa K 16,500 mai mare decât în anul 1902. Resultatul acesta este cu atât mai îmbucurător, cu cât s'a amortisat și în anul acesta din profitul net, pretensiuni dubioase în sumă de preste K 13,000. Activele totale se prezintă cu K 2.597,167 față de K 2.363,010 în 1902. Escomptul și Cred. camb. cu acop. ipotecară au crescut cu însemnata sumă de K 300,000 (starea K 1.847,821). Imprum. ipot. cu circa K 5000 (starea K 515,358). Efectele cu K 5000 la K 30,689. Realitățile din contra s'au redus cu circa K 20,000 la K 72,000. Reservele au crescut cu circa K 2000 la K 86,000. Depozitele spre fructificare dela K 1.156,687 la K 1.244,785 și Reescomptul cu mai mult de K 200,000, (starea K 551,639). Institutul acesta are și *Imprum. ipot. cedate* în sumă de K 46,694. Venitul brut de K 182,142 este cu K 18,000 mai mare decât în 1902.

*
Adunări generale au convocat resp. ținut următoarele bănci românesci:

- 21 Ianuarie a. c. „Banca populară“ în Dej.
1 Faur a. c. „Soc. de împrumut și păstrare“ în Feldru.
7 Faur a. c. „Asociațiunea de economii și ajutor“ în Ghiroc.
„Săcana“ în Sacul.
10 Faur a. c. „Plugarul“ în Săcădate.
13 Faur a. c. „Grănițerul“ în H.-Dobra.
14 Faur a. c. „Băndăna“ în Bucoveț.
16 Faur a. c. „Patria“ în Blaj.
18 Faur a. c. „Detunata“ în Bucium.
„Coroana“ în Timișoara.
„Lipovana“ în Lipova.
„Doina“ în Cămpeni.
19 Faur a. c. „Sătmăreana“ în Seini.
20 Faur a. c. „Bihoreana“ în Oradea-mare.
„Someșana“ în Dej.
21 Faur a. c. „Zarandeană“ în H.-Băița.
„Cugierana“ în Kudzsir.
25 Faur a. c. „Olteana“ în Viștea-inf.
28 Faur a. c. „Jebeleana“ în Jebel.
2 Martie a. c. „Timișiana“ în Timișoara.
6 Martie a. c. „Mielul“ în Poiana.
8 Martie a. c. „Sebeșana“ în S.-Sebeș.

Însoțirile din Ungaria în 1903. Numărul total al însoțirilor înființate în an. tr. a fost de 617, din cari 376 însoțiri de credit, 180 de consum și valorisare, 61 de lăptărit. Din aceste, 138 însoțiri de credit și 4 de lăptărit, au fost înființate în Croația și Slavonia. Membri ai însoțirii centrale regnicolare s'au făcut 168 din însoțirile de credit noue. În regiunile locuite de Români sporul este mult mai neînsemnat decât în regiunile locuite de alte naționalități. +

SUMAR.

Adunările generale. — Banca austro-ungară. — Cotarea obligatoare la bursă. — *Jurisdicțiune:* Competința de timbru după tantiemă, Ordinea de și a adunării generale, Obligamentul cambial al străinilor. — *Legislațiune:* Legea de timbre și competențe. — *Afaceri financiare:* Situațiunea. „Protest contra protestului cambial“. — *Societăți financiare și comerciale:* „Albina“, „Asociațiunea de economii și ajutor în Ghiroc“, „Cordiana“, „Detunata“, „Patria“, „Timișiana“, Însoțirile din Ungaria în 1903.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 3 Februarie 1904.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 k
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	100-80	101-—
5	„ „ arg. Ian., Iulie. 16% „	100-80	101-—
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% „	190-—	190-—
5	„ „ 1860 à fl. 500— „ 20% „	156-—	157-—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	186-75	188-—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „ 20% „	261-—	261-—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	120-80	121-—
4	„ „ Cor.	100-65	101-—
3 1/2	„ „ de invest.	93-45	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur, ... scut. de dare	119-20	119-75
4	„ „ Cor. . . . . „ „	99-05	99-45
3 1/2	„ „ „ „ „ „	91-05	91-30
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „	211-—	211-—
4	p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	166-40	167-—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	102-—	102-—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	86-25	87-—
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	99-50
4	„ „ ungare	99-65	99-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	284-—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-50	99-—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	105-75	—
2	„ „ sêrbesci à 100 fr.	94-—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. ture. à 400 fr.	131-50	—
—	Impr. bulgar 1889	105-15	106-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-55	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	302-—	—
4	Banca austro-ungară 40 1/2 ani	101-80	101-80
4	„ „ „ 50 ani	—	101-70
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	101-40	101-—
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-60	108-—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	100-50	101-—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	99-50	100-—
4	Inst. de credit fonciar ungar	100-30	100-50
3 1/2	„ „ „ „	99-90	91-50
4 1/2	Banca ipotecară ungară	101-30	101-25
4	„ „ „ „	101-25	99-75
4	„ „ „ „ cu premii	271-50	136-—
30/0	Banca hip. ung. cu premii	—	113-25
5	Albina, Sibiu	—	102-50
4	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
4	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	102-25
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	22-75	23-50
	Credit, à fl. 100—	473-—	475-—
	Clary, à fl. 40— v. c.	175-—	—
	Buda, à fl. 40—	175-—	180-—
	Pálffy, à fl. 40—	176-—	176-—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	56-25	57-—
	„ „ ungară, à fl. 5—	30-—	30-—
	Rudolf, à fl. 10—	73-—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	238-—	—
	Salzburg, à fl. 20—	82-—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	519-—	—
	Triest, à fl. 50—	300-—	—
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	10-25
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-43
	„ c. reg.	11-36	11-36
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-07	19-08
	20 Marce germ. aur	23-48	23-50
	Ruble rusesci de hârtie per bucată	—	2-53 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117-17	117-25
	„ franc. 100 Fr.	—	95-55
	„ ital. 100 Lire	—	95-46
	Ruble, bilete, 100	253-—	—
	Lei românesci, 100	—	94-95

Prețul per bucată

Bursa de Bucuresti.

Cursul din 3 Februarie 1904.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	100 ⁷ / ₈
" " 1892 5%	" "	100
" " 274 mil. 4%	" "	89 ¹ / ₄
" " 1898 4%	" "	89 ¹ / ₂
Fonciare rurale 5%	" "	100 ³ / ₄
" " 4%	" "	91 ¹ / ₂
Scris. fonc. urb. Bucuresei 5%	" "	90 ⁷ / ₈
" " Iași "	" "	85 ³ / ₄

„SENTINELA“

institut de economii și credit, ca soc. pe acții în Satul-nou.

CONVOCARE.

P. T. acționari dela „Sentinela“ institut de economii și credit ca societate pe acții se invită prin aceasta la

a VIII-a adunare generală ordinară care se va ține în Satul-nou în 18 Februarie 1904 în localul institutului, la 3 oare p. m.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanțului.
4. Absolutoriuul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
5. Impărțirea profitului curat și fixarea dividendelor.
6. Alegerea a doi membri în direcțiune.
7. Modificarea regulamentului intern.

La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrul de acții și își depun acțiunile cu cuponii cu o zi mai înainte la cassa institutului și la „Steaua“ institut de economii și credit în Român-Petre.

Dacă numărul acționarilor și al acțiilor depuse nu vor fi deajuns pentru decisiuni valide, se ține adunarea generală în 26 Februarie 1904 la locul și oara indicată conform §-lui 22 din statute.

Satul-nou (Réva-Ujfalú), în 3 Februarie 1904.

Direcțiunea.

„DETUNATA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Bucium.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul cu 31 Decembrie 1903.	(Coroane)	PASIVA.	
Cassa		1,853-32		Capital social	60,000-—
Escompt		276,308-10		Depuneri spre fructificare	212,219-94
Imprumuturi ipotecare		34,686-—		Reescompt	4,442-—
Realități		12,285-35		Fond de rezervă	34,153-83
Efecte proprii		2,625-99		Fond de pensiuine	4,642-81
Credite pe efecte		920-—		Fond de amortisare	2,576-54
Interese anticipate la reescompt		22-80		Diversi creditor	1,439-79
Mobiliar		969-62		Interese anticipate pro 1904	808-56
10% amortisare		96-96		Dividendă neridicată	144-—
Diversi debitori		822-26		Profit net	9,969-01
		330,396-48			330,396-48

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Perdere.	(Coroane)	CREDIT.	
Interese la depuneri		12,298-76		Interese dela cambii escomptate	27,881-47
" " fondul de rezervă		1,626-37		" " imprum. hipot.	2,737-67
" " fondul de pensiuine		221-07		" " realități	258-14
" " fondul de amortisare		122-69		" " efecte proprii	89-10
" " reescompt		1,552-33		" " credite pe efecte	25-37
Spese: Salare, marce de presentă, binefaceri, remun., diurne, porto, diverse		6,412-46		Competință de scris	2,967-90
Dare: directă și comunală		3,016-37		Provocări	2,207-11
după interes la depuneri		1,229-88		Provisiuni	640-87
Competință de timbru		261-73			
Amortisare din mobiliar		96-96			
Profit net		9,969-01			
		36,807-63			36,807-63

Bucium, la 31 Decembrie 1903.

Ariton M. Popa m. p., dir. exec.

Nicolau David m. p., cassar.

Simeon Dandea m. p., contabil.

Membrii direcțiunii:

Nicolau Băieșan m. p., presid. Alex. Macaveiu m. p. Ioan Macaveiu m. p. A. Macaveiu m. p. Dr. Stefan Banfi m. p.

Subsemnatul comitet am examinat încheierea cu 31 Decembrie 1903, și am aflat-o de exactă și în conformitate cu registrele purtate în bună regulă.

Bucium, la 30 Ianuarie 1904.

Dr. George David m. p.

Silviu Lazar m. p.

Petru Achim m. p.

Alex. Macaveiu m. p.

Pamfilu Băieșan m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Examinând registrele, bilanțul și contul profit și perderi le-am aflat în cea mai bună regulă; asemenea controlând și propunerile direcțiunii în privința împărțirii venitului curat suntem de acord cu acelea și propunem a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutul.

Bucium, la 30 Ianuarie 1904.

Nr. 11. [1—1]

Dr. G. David m. p.

Pamfilu Băieșan m. p.

Alex. Macaveiu m. p.

Silviu Lazar m. p.

Petru Achim m. p.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii soc. pe acții în Timișoara.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Timișiana“ societate pe acții în Timișoara se convoacă și sunt rugați a participa la

a XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 2 Martie a. c. st. n. la ora 9 a. m. în sala direcțiunii (Timișoara, Balázs-tér Nr. 1 etagiul I).

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1903.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Concluz asupra rapoartelor de sub 1 și 2.
4. Concluz asupra bilanțului despre gestiunea anului 1903.
5. Concluz asupra împărțirii venitului curat.
6. Darea absolutoriului direcțiunii și a comitetului de revisiune pe anul 1903.
7. Alegerea a 2 membri în direcțiune.

8. Alegerea comitetului de revisiune.
9. Modificarea regulamentului de serviciu.
10. Fixarea marcei de prezență (§ 31).
11. Eventuale propuneri ivinde în sensul §-lui 22 lit. h) din statutele institutului.

Dispozițiuni statutare: Vot decisiv în adun. generală au numai acei acționari, cari înainte de deschiderea ședinței depun la cassa institutului acțiunile lor transcrise cu cel puțin 6 luni mai înainte pe numele lor (§ 12).

Plenipotențiatal altui acționar trebuie să fie însuși acționar al institutului.

Pe minoreni îi reprezintă tutorii; pe femei, bărbații lor; pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă plenipotențiatii lor, cari pot fi și neacționari (§ 13).

Spre a înlesni participarea la adun. gen. și dlor acționari din depărtare, am rugat pe on. direcțiunii dela „Albina“ Sibiu, „Bihoreana“ Oradea-mare, „Victoria“ Arad, „Lipovana“ Lipova, „Oraviciana“ Oravița, „Bocșana“ Bocșa, „Lugojana“ Lugoj și „Luceafărul“ Vârșet să ia în primire acții de ale institutului nostru până la 28 Februarie a. c. ora 12 din zi.

Timișoara, 29 Ianuarie 1904.

Direcțiunea.

„TIMIȘIANA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul cu 31 Decembre 1903.	(Coroane)	PASIVA.	
Cassa în număr		79,531.32		Capital de acții	560,000.—
Cambii de bancă	1,225,483.08			Fond de rezervă general	82,864.85
Cambii ipotocate	622,338.—	1,847,821.08		Fond pentru diferență de curs	2,800.—
Imprumuturi ipotocate		515,358.—		Fond de rezervă special	384.87
„ de cont-curent		27,261.15		Fond de pensii al funcționarilor	19,523.31
„ pe efecte (Lombard)		5,645.—		Depuneri spre fructificare	1,244,785.73
Efecte proprii		30,689.63		Cambii reescomptate	551,639.—
Realități		29,609.37		Hipoteci cedate	46,694.—
Casa institutului		42,414.81		Interese transitoare	30,894.42
Mobiliar	2,892.84			Dividende neridicate	200.—
după amortisare de 10%	289.28	2,603.56		Contrib. după inter. capit. sem. II.	2,684.61
Cheque postal		139.02		Diverse conturi creditoare	7,484.96
Giro- și Cont-curent		6,100.58		Profit curat	47,211.79
Interese de reescompt anticipate		3,476.54			
Interese restante după imprum. ipot.		3,224.93			
Chirie anticipată		166.66			
Diverse confuri debitoare		3,125.89			
		2,597,167.54			2,597,167.54

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Perdere.	(Coroane)	CREDIT.	
Interese după depuneri spre fruct.	56,039.40			Interese după cambii de bancă	98,116.95
„ de reescompt	18,668.75			„ „ „ ipotocate	35,120.72
„ la ipoteci cedate	689.42	75,397.57		„ „ imprum. ipot.	39,228.40
Contrib. după inter. depun. spre fruct.	5,603.95			„ „ „ pe efecte	512.55
Contrib. erarială și comunală	12,474.—	18,077.95		„ „ „ de cont-curent	497.81
Salare		23,624.58		Provisiune	2,677.05
Chirie și spese de cancelarie		2,869.30		Venite libere de dare:	
Tipărituri și post-porto		1,413.39		Venitul realităților	2,346.44
10% amortisare din mobiliar		289.28		Venitul casei institutului	2,170.91
Pretensiuni descrise		13,258.37		Venitul efectelor	1,471.40
Profit curat		47,211.79			5,988.75
		182,142.23			182,142.23

Timișoara, la 31 Decembre 1903.

Carabașiu m. p., dir. exec. int.

Direcțiunea:

Miculescu m. p., contabil.

Theodorovits m. p., pres. Ionasiu m. p., v-pres. Dr. Cosma m. p. A. Crăciunescu m. p. Gherdan m. p. P. Tempea m. p. Pinciu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al venitelor și sarcinilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă le-am găsit cu acelea în consonanță și exacte.

Timișoara, la 29 Ianuarie 1904.

Comitetul de revisiune:

Nr. 12. [1—1]

Dr. Traian Sincay m. p., presid.

George Breban m. p.

Dimitrie Buibas m. p.

Vincentiu Petrovits m. p.

Proprietar și editor: Dr. Cornel Diaconovich.

Tiparul Tipografiei archidieceesane în Sibiu.